

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Crnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Uredništvo in sprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 23. — Poštni predel 33 — Telefon: aredništvo in uprave 127. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu: 616-T-181. — Letna naročina 500 din, polletna 250 din, štoretna 125 din. — Tiskarnica Slovenskega poročevalca v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Ne teden dni, temveč vse leto naj traja naša

Nenehna skrb za mater in otroka

Vsako leto posvečamo poseben teden naši družini, predvsem pa materi in otroku. V organizaciji te lepe akcije so si naši okrajni in krajinski organizatorji pridobili že kar dobre izkušnje, ki jih iz leta v leto s pridom izpolnjujejo. Letos bomo imeli Teden matere in otroka od 1. do 7. junija.

Na področju vzgoje in zaščite družine smo dosegli v zadnjih letih v naši domovini pomembne uspehe. Od predšolskih ustanov, šol, pionirske organizacije, Zvez prijateljev mladine, pa vse do ljudsko-prosvetnega dela, tiska, radia, filma, dela številnih organizacij in društav, povsod je edutiv resnično skrb za usodo naše mladine, za zaščito žene-materje in za zavarovanje pravic družine. Povezava med solo in družino, vzgoja predšolskega otroka (vrteci, igrišča itd.), izvenšolska zaposlitev, socialna zaščita in fizkulturna dejavnost solske mladine (v zavetniščih, pionirske organizacijah, tabornjenjih, izletih itd.), skrb za solske kuhinje in pod.), skrb za zdravstveno zaščito družine, zaščito nosečnic, skrb za obisk materinskih posvetovalnic, ustavljanje materinskih domov in izboljšanje razmer v že obstoječih domovih itd. — vse to dokazuje, da gresta tako socialna zakonodaja, kakor vseljudska skrb za zaščito matere in otroka čedalje bolj v globino.

Ob vsakem Teden matere in otroka pa stopajo pred nas še bolj živo vsa nerešena vprašanja, ki so v temi zvezni prav z življenjem družine, matere in otroka. Priznati moramo z gremkimi občutki, da n. pr. vprašanje alkoholizma, naše narodne nesreče, doslej sploh še nismo jasno in pošteno načeli. In prav to zlo razjeda naše družine, prinaša žalost in solze v

mladost otrok, rahlja družinske vezi in utira pot mnogovrstnim zaboladom. Proti točenju alkohola mladoletnikom naše občine niso kaj pride pokrenile. Oznčiti nezakonske materje, stavnjakem vprašanje, porabiti otroških doklad, o potepjanju otrok, slabem vplivu filma in pod. — v tem tem bo treba še razmerju, zastarelo gledanje na ženo-delavko itd. — vse to ni tako redkega tudi na Dolenjskem! Zaščita družin padlih borcev in žrtev fašističnega terorja je bila prav v naših okrajih ponovno predmet ostre kritike s strani Glavnega odbora Zvez borcev in vse naše javnosti! Teden matere in otroka

tistih žena in otrok, ki so v narodnoosvobodilni vojni izgubili svoje rednike in sami žrtvovali vse za svobodo.

Nič manj važna niso vprašanja s področja zdravstvene zaščite družine tako v mestih kot na deželi. Pregled nosečnosti, propaganda za obisk posvetovalnic, zdravstveno-prosvetno

in se razpravljati, predvsem pa ukrepati, da se ponekod zelo slabe razmere izboljšajo in stvari navsi na pravo mesto.

Odputi socialno ogroženih mater in nosečih žena iz služb, zapostavljanje žene v delovnem

nikakor ni stvar n. pr. samo organizacije AFZ, kakor nekateri naivno misljijo! Nel! Na naših je velika odgovornost pred zgodovino in družbo, da nenehno skrbimo za usodo ogroženih družin, predvsem pa vseh

delo, skrb za zdravstvene domove, tečaji o higieni žene in zaščiti dojenčka, redni zdravstveni pregledi in ugotavljanje zdravstvenega stanja naše mladine — vse to kljče po delavcih in zahteva rešitve. Nalog je veliko.

Vprašanje rejnista, organizacija mreže obiskovalk, pomoč družinam, katerih svoji služijo kadrovski rok, skrb za civilne invalide, vprašanje stipendij in podpor pri izolanju socialno potrebnim in ogroženim mladim itd. — vse to zahteva, da se ob Teden matere in otroka zamislijo vse naše politične organizacije, organi ljudske oblasti, Zvez borcev, Rdeči križ, Zvez prijateljev mladine, žene same, zdravstveni kader itd., kaj vse je treba še ukreniti, da bo zaščita matere in otroka v resničnosti dosegla začetni uspehi. Priznati pa je treba, da je tudi administrativni socializem pustil kvarne posledice, ker je vsaj začasno izgubil inicijativu ljudskih

dine, pripadnikov JLA in prebivalcev bližnje okolice je navdušeno pozdravilo štafeto. Na okraseni tribuni so jo sprejeli predstavniki Okrajnega komiteja ZKS, OLO, LO MO, JLA, Mestnega komiteja ZKS in SZDL, ter okrožnega odbora Partizana. — Nosilci štafete so predstavniki na častni tribuni izročali štafetne police s Tri glavami, pozdrave JLA, iz Trsta, Koroške itd. Hkrati so nosilci nadaljevali pot proti Krškemu in poti in Zagrebu.

V soboto zvečer je simfončni orkester Domov JLA v Novem mestu priredil v čast rojstnega dneva maršala Tita koncert pod sklepko kapetana Tomaza Zajca in znova izprical visoko kvalitetno svojega dela, v nedeljo zvečer pa je bila ob navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, organizacij, delovnih kolektivov in prebivalstva v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija.

Pretekli teden je krenila na pot tudi štafeta iz Crnomelja. Sekretar OK ZKS tv. Martin Zuglja je pozdravil štafeto. Na sklepki je v pozdravnih besedah izročil prvemu štafetniku čestilke in pozdrave ljudskim delovnim ljudim za maršala Tita. Okrajni štafeti so se priključili še štiri stranske štafete, skupno pa je v Beli krajini sodelovalo nad 70 tekatev.

V Kočevju je prispeala štafeta isti dan ob 18. uri. V mestu so

predstavniki JLA in prebivalcev bližnje okolice je navdušeno pozdravilo štafeto. Na

okraseni tribuni so jo sprejeli predstavniki Okrajnega komiteja ZKS, OLO, LO MO, JLA, Mestnega komiteja ZKS in SZDL, ter okrožnega odbora Partizana. — Nosilci štafete so predstavniki na častni tribuni izročali štafetne police s Tri glavami, pozdrave JLA, iz Trsta, Koroške itd. Hkrati so nosilci

nadaljevali pot proti Krškemu in poti in Zagrebu.

V soboto zvečer je simfončni orkester Domov JLA v Novem mestu priredil v čast rojstnega dneva maršala Tita koncert pod sklepko kapetana Tomaza Zajca in znova izprical visoko kvalitetno svojega dela, v nedeljo zvečer pa je bila ob navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, organizacij, delovnih kolektivov in prebivalstva v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija.

Pretekli teden je krenila na pot tudi štafeta iz Crnomelja. Sekretar OK ZKS tv. Martin Zuglja je pozdravil štafeto. Na sklepki je v pozdravnih besedah izročil prvemu štafetniku čestilke in pozdrave ljudskim delovnim ljudim za maršala Tita. Okrajni štafeti so se priključili še štiri stranske štafete, skupno pa je v Beli krajini sodelovalo nad 70 tekatev.

V Kočevju je prispeala štafeta isti dan ob 18. uri. V mestu so

predstavniki JLA in prebivalcev bližnje okolice je navdušeno pozdravilo štafeto. Na

okraseni tribuni so jo sprejeli predstavniki Okrajnega komiteja ZKS, OLO, LO MO, JLA, Mestnega komiteja ZKS in SZDL, ter okrožnega odbora Partizana. — Nosilci štafete so predstavniki na častni tribuni izročali štafetne police s Tri glavami, pozdrave JLA, iz Trsta, Koroške itd. Hkrati so nosilci

nadaljevali pot proti Krškemu in poti in Zagrebu.

V soboto zvečer je simfončni orkester Domov JLA v Novem mestu priredil v čast rojstnega dneva maršala Tita koncert pod sklepko kapetana Tomaza Zajca in znova izprical visoko kvalitetno svojega dela, v nedeljo zvečer pa je bila ob navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, organizacij, delovnih kolektivov in prebivalstva v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija.

Pretekli teden je krenila na pot tudi štafeta iz Crnomelja. Sekretar OK ZKS tv. Martin Zuglja je pozdravil štafeto. Na sklepki je v pozdravnih besedah izročil prvemu štafetniku čestilke in pozdrave ljudskim delovnim ljudim za maršala Tita. Okrajni štafeti so se priključili še štiri stranske štafete, skupno pa je v Beli krajini sodelovalo nad 70 tekatev.

V Kočevju je prispeala štafeta isti dan ob 18. uri. V mestu so

predstavniki JLA in prebivalcev bližnje okolice je navdušeno pozdravilo štafeto. Na

okraseni tribuni so jo sprejeli predstavniki Okrajnega komiteja ZKS, OLO, LO MO, JLA, Mestnega komiteja ZKS in SZDL, ter okrožnega odbora Partizana. — Nosilci štafete so predstavniki na častni tribuni izročali štafetne police s Tri glavami, pozdrave JLA, iz Trsta, Koroške itd. Hkrati so nosilci

nadaljevali pot proti Krškemu in poti in Zagrebu.

V soboto zvečer je simfončni orkester Domov JLA v Novem mestu priredil v čast rojstnega dneva maršala Tita koncert pod sklepko kapetana Tomaza Zajca in znova izprical visoko kvalitetno svojega dela, v nedeljo zvečer pa je bila ob navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, organizacij, delovnih kolektivov in prebivalstva v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija.

Pretekli teden je krenila na pot tudi štafeta iz Crnomelja. Sekretar OK ZKS tv. Martin Zuglja je pozdravil štafeto. Na sklepki je v pozdravnih besedah izročil prvemu štafetniku čestilke in pozdrave ljudskim delovnim ljudim za maršala Tita. Okrajni štafeti so se priključili še štiri stranske štafete, skupno pa je v Beli krajini sodelovalo nad 70 tekatev.

V Kočevju je prispeala štafeta isti dan ob 18. uri. V mestu so

predstavniki JLA in prebivalcev bližnje okolice je navdušeno pozdravilo štafeto. Na

okraseni tribuni so jo sprejeli predstavniki Okrajnega komiteja ZKS, OLO, LO MO, JLA, Mestnega komiteja ZKS in SZDL, ter okrožnega odbora Partizana. — Nosilci štafete so predstavniki na častni tribuni izročali štafetne police s Tri glavami, pozdrave JLA, iz Trsta, Koroške itd. Hkrati so nosilci

nadaljevali pot proti Krškemu in poti in Zagrebu.

V soboto zvečer je simfončni orkester Domov JLA v Novem mestu priredil v čast rojstnega dneva maršala Tita koncert pod sklepko kapetana Tomaza Zajca in znova izprical visoko kvalitetno svojega dela, v nedeljo zvečer pa je bila ob navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, organizacij, delovnih kolektivov in prebivalstva v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija.

Pretekli teden je krenila na pot tudi štafeta iz Crnomelja. Sekretar OK ZKS tv. Martin Zuglja je pozdravil štafeto. Na sklepki je v pozdravnih besedah izročil prvemu štafetniku čestilke in pozdrave ljudskim delovnim ljudim za maršala Tita. Okrajni štafeti so se priključili še štiri stranske štafete, skupno pa je v Beli krajini sodelovalo nad 70 tekatev.

V Kočevju je prispeala štafeta isti dan ob 18. uri. V mestu so

predstavniki JLA in prebivalcev bližnje okolice je navdušeno pozdravilo štafeto. Na

okraseni tribuni so jo sprejeli predstavniki Okrajnega komiteja ZKS, OLO, LO MO, JLA, Mestnega komiteja ZKS in SZDL, ter okrožnega odbora Partizana. — Nosilci štafete so predstavniki na častni tribuni izročali štafetne police s Tri glavami, pozdrave JLA, iz Trsta, Koroške itd. Hkrati so nosilci

nadaljevali pot proti Krškemu in poti in Zagrebu.

V soboto zvečer je simfončni orkester Domov JLA v Novem mestu priredil v čast rojstnega dneva maršala Tita koncert pod sklepko kapetana Tomaza Zajca in znova izprical visoko kvalitetno svojega dela, v nedeljo zvečer pa je bila ob navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, organizacij, delovnih kolektivov in prebivalstva v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija.

Pretekli teden je krenila na pot tudi štafeta iz Crnomelja. Sekretar OK ZKS tv. Martin Zuglja je pozdravil štafeto. Na sklepki je v pozdravnih besedah izročil prvemu štafetniku čestilke in pozdrave ljudskim delovnim ljudim za maršala Tita. Okrajni štafeti so se priključili še štiri stranske štafete, skupno pa je v Beli krajini sodelovalo nad 70 tekatev.

V Kočevju je prispeala štafeta isti dan ob 18. uri. V mestu so

predstavniki JLA in prebivalcev bližnje okolice je navdušeno pozdravilo štafeto. Na

okraseni tribuni so jo sprejeli predstavniki Okrajnega komiteja ZKS, OLO, LO MO, JLA, Mestnega komiteja ZKS in SZDL, ter okrožnega odbora Partizana. — Nosilci štafete so predstavniki na častni tribuni izročali štafetne police s Tri glavami, pozdrave JLA, iz Trsta, Koroške itd. Hkrati so nosilci

nadaljevali pot proti Krškemu in poti in Zagrebu.

V soboto zvečer je simfončni orkester Domov JLA v Novem mestu priredil v čast rojstnega dneva maršala Tita koncert pod sklepko kapetana Tomaza Zajca in znova izprical visoko kvalitetno svojega dela, v nedeljo zvečer pa je bila ob navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, organizacij, delovnih kolektivov in prebivalstva v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija.

Pretekli teden je krenila na pot tudi štafeta iz Crnomelja. Sekretar OK ZKS tv. Martin Zuglja je pozdravil štafeto. Na sklepki je v pozdravnih besedah izročil prvemu štafetniku čestilke in pozdrave ljudskim delovnim ljudim za maršala Tita. Okrajni štafeti so se priključili še štiri stranske štafete, skupno pa je v Beli krajini sodelovalo nad 70 tekatev.

V Kočevju je prispeala štafeta isti dan ob 18. uri. V mestu so

predstavniki JLA in prebivalcev bližnje okolice je navdušeno pozdravilo štafeto. Na

okraseni tribuni so jo sprejeli predstavniki Okrajnega komiteja ZKS, OLO, LO MO, JLA, Mestnega komite

ja, ter okrožnega odbora Partizana. — Nosilci štafete so predstavniki na častni tribuni izročali štafetne police s Tri glavami, pozdrave JLA, iz Trsta, Koroške itd. Hkrati so nosilci

nadaljevali pot proti Krškemu in poti in Zagrebu.

V soboto zvečer je simfončni orkester Domov JLA v Novem mestu priredil v čast rojstnega dneva maršala Tita koncert pod sklepko kapetana Tomaza Zajca in znova izprical visoko kvalitetno svojega dela, v nedeljo zvečer pa je bila ob navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, organizacij, delovnih kolektivov in prebivalstva v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija.

Pretekli teden je krenila na pot tudi štafeta iz Crnomelja. Sekretar OK ZKS tv. Martin Zuglja je pozdravil štafeto. Na sklepki je v pozdravnih besedah izročil prvemu štafetniku čestilke in pozdrave ljudskim delovnim ljudim za maršala Tita. Okrajni štafeti so se priključili še štiri stranske štafete, skupno pa je v Beli krajini sodelovalo nad 70 tekatev.</p

Lep napredok splošnih kmetijskih zadrug tudi v Beli krajini

Po združitvi oziroma reorganizaciji je ostalo v črnomajskem okraju še 15 splošnih kmetijskih zadrug. Od prejšnjih 4 kmečkih delovnih zadrug je ostala v starib oblikib le KDZ Stražnji vrh, KDZ Metlika in Griblje pa sta se priključili splošnim kmetijskim zadrugam. KDZ Pusti grader bo v kratkem prenehale obstajati, ker nima potrebnih pogojev. V splošnih kmetijskih zadrugah je večjaneno, ako lahko verjamemo poročilom, skupno 2.983 rednih in 3.014 članov s povprečnim deležem 974 din na člana in 240 din na družinskega člana. Po teh podatkih je večjaneno v SKZ nad 66% kmečkih gospodarstev.

ZIVINOREJA, VINOGRADNI STVO IN SADJARSTVO

V rodovnik je bilo vpisanih 205 krav, pregledanih pa 770 krav in 150 telet. Najlepšo plemenito živino imajo živinoreje na območju dragatusega zadruga. Kmetijska zadruga v Metliki ima v načrtu postavitev umetne osenjevanjalnice, kar bi bilo za ves okoliš velikega posmena. Stanje plemenjakov je kritično. Lani je bilo kupljeno le 6 bikov in 9 merjerasc. Zelo slabo je organiziran odkup mleka, saj ga odkujuje le kmetijska zadruga v Semiču. V taku priprave za odkup mleka in mlečnih izdelkov se na območju KZ Gradac, Metlika in Crnomelj. Dobro organiziran odkup mleka bi prav gotovo ugodno vplival na pospeševanje živinoreje, zlasti pa selekcije.

Pretežni del vinogradov (nad 70%) je starih nad 40 let, neka pa celo do 60 let. To narekuje čimprejšnjo obnovno vinogradov. Osnova za to so matičnjaki, ki so jih že začeli urejati. Za letos so vložili 20.000 cepljenk in 20.000 ključev. Pri izbirki trtnih sort je treba dajati prednost črnini, ki je najbolj iskanata v trgu in dosegza zaradi tega najbolj ceno. Obnova vinogradov bo poleg drugega še toliko težja zato, ker je vedno vinogradov na neprimernih terenih in med skalami, kjer ni možna uporaba strojev.

8 motornih in 38 prevoznih škopilnic, ki so jih kupile kmetijske zadruge in dale na razpolago članom za škopljene.

Vodstvo Okrajne zadružne zveze Novo mesto

Na rednem letnem občnem zboru 29. aprila 1953 so bili izvoljeni v OZZ:

Upravní odbor:

Pire Anton, delegat KZ Novo mesto, za predsednika OZZ; Cvetkoval Jože, delegat KZ Otočec, za tajnika OZZ. Odborniki pa so: Pelek Jože, predsednik KZD Dolenjske Toplice; Dolenšek Ivan, predsednik KZ Mokronog; Bradac Franc, predsednik KZ Zagradec; Zagore Franc, tajnik KZ Sentjernej; Taborski Karel, predsednik KZ Skocjan; Florjančič Ana, delegat KZ Otočec; Bizjak Franc, delegat KZ Velika Loka; Vavtar Milan, delegat KZ Sentjernej; Gabrijel Pavel, delegat KZ Trebnje.

V nadzorni odbor so bili iz-

voljeni:

Gorec Darko, delegat KZ Velika Loka, za predsednika; dr. Skerlj Bogdan, delegat KZ Novo mesto, za tajnika in Zupančič Jože, predsednik KZ Otočec, za predsednico; Saje Sonja, uslužbenka OZZ, za tajnico. Odbornice pa so: Majcen Sentrupert, odbornik.

V odbor Zvezde zadružne: Pepca, članica upravnega odbora KZ Mokronog; Bizjak Metoda, članica nadzornega odbora KZ Velika Loka; Brule Marija, članica upravnega odbora KZ Štore; Mikš Marija, članica upravnega odbora KZ Vrhpolje; Vehovec Vera, tajnika KZ Žumberk; Cešarek Milka, strokovna učiteljica, in Čudovica Joža, uslužbenka KZ Sentjernej.

Poverjeniki Prešernove družbe! Knjigarni! Ne vračajte revije OBZORNIK.

AVTOBUS REDNE PROGE NOVO MESTO — LJUBLJANA

BO OBRATOVAL TUDI OB NEDELJAH IN PRAZNIKH KOT DOSLEJ IN NE LE OB DELAVNIKIH, KOT JE NAVEDENO V OBJAVLJENEM VOZNEM REDU

SAP LJUBLJANA

Franček Saje:

Vatikan in Slovenci

Sveti oče Pij X. je soglašal celo z likvidacijo Srbije kot jugoslovanskim Piemontom. Tako je avstrijski cesar Franc Jožef napolnil vojno Srbiji še po odobritvi Pija X. Avstrijski poslanik v Vatikanu grof Moritz Palffy je 29. julija 1914 brzojavil na Dunaj:

»Ko sem pred dvema dnevoma obiskal kardinala državnega tajnika (Merry del Vala), je razgovor razumljivo takoj okrenil na velika vprašanja in probleme, s katerimi se danes ukvarja Evropa... Nota, poslano Srbiji, je res označil kot zelo ostro, toda jo je vendar brez pridržka odobril in hkrati posredno izrazil upanje, da pojde monarhija do kraja. Zares je škoda, je menil kardinal, da Srbija ni bila »ponižana« že mnogo prej, ker bi bili v tem primeru to lahko storili brez tako velikih nevarnosti kot sedaj. Ta izjava se ujemata s papeževim mnenjem. Njegova svetost je zadnja leta večkrat izjavila, da obžaluje, ker Avstro-Ogrska okleva s kaznovanjem svojega nevarnega donavskoga soseda... Papež in kralja vidita v Srbiji naleznljivo bolezen, ki po malem razjeda monarhijo do srži in ki jo utegne sčasoma popolnoma razgristi... (Carlo Sforza, Gestalten und Gestalter des heutigen Europa, Berlin 1931, str. 141.)

le okrog 5 milijonov dinarjev skode. Skoraj nerazumljivo je, da od vseh prijavljenih primerov nepravilnosti in nepoštovanju nepravilnosti in nepoštovanju del tehnike občnega zborna OZZ ni bil niti en primer razščlen, daso so bili vsi primeri sprosti dostavljeni Javnemu tožilstvu. Na splošno se je poslovjanje po revizijski izboljševalo, vendar je poniekod še zelo šibak kader v zadrugah. Del odgovornosti za neredno poslovjanje nosijo pa vsekakor tudi upravnici in nadzorni odbori, ki svoje delo čestkorat zanemarjajo. Treba je še poudariti, da se je strokovnemu dvigu kadra posvečalo premalo pažnje.

KAJ SO POVEDALI DELEGATI IN KAJ PREDVIDEVA DESETLETNI NACRT

Trgovske podjetje Okrajne zadružne zveze je premalo prožno, zato gre veliko blaga iz okraja mimo njega, z njim pa seveda tudi dobidek in devize. Poslovjanje trgovskega podjetja se mora razširiti, da bo zajelo tudi vse izvozne predmete. Kaj pogosti so primeri, da prodaja živilo v Ljubljano, tam pa kupujejo za domače potrebe mesne izdelke in jih vozijo nazaj. Zaslužek je seveda ostal v Ljubljani. Podobno je tudi z drugimi predmeti. Zlasti lesa gre veliko mimo kmetijskih zadrug in v trgovskega podjetja.

V Adleščini in okolici je veliko zanimanje za domače obrti, toda nakup surovin in njihovo dodeljevanje posameznim družbam ni dobro organizirano. Za-

Zakon o zemljiškem skladu bo na Dolenjskem zajel kakšnih 200 kmetij

Zakon o zemljiškem skladu splošnega ljudskega premoženja in dodelitvi zemljišč gospodarskim organizacijam, ki ga je sprejela Zvezna ljudska skupščina na zadnjem zasedanju, je povzročil obširne razprave med velenimi posestnikov, ki tudi neupravičeni preplah, ki so ga brž umetno širili razni vsevedni sovražniki.

V resnici pa pride na Dolenjskem pod določbo tege zakona zelo malo posestnikov, kajti število takih, ki imajo več obdelovalne zemlje, kot jo dopušča zakon, je zelo malo. V črnomajskem okraju imajo samo 9 takih posestnikov, v kočevskem menda 118 in v novomeškem 102 posestnikov, pa še pri tem gre za zelo majhne površine. Poleg tega bo treba še pri marsikaterem upoštevati druge okolnosti, kot na primer v Suhu krajini, kjer ima kmet res velike površine obdelovalne zemlje, orne zemlje pa komaj eden do dva hektarja. Na novomeškem okraju menijo, da bo prišlo v pretres komaj 80 zemljišč lastnikov, v črnomeljskem pa pri tako majhnih površnah niti ne bodo izvajali določil zakan.

Pri okrajnih ljudskih odborih so imenovani posebni komisiji, ki bodo po navodilih republike komisije pretresale vsak primer posebej in ga skušale povsod življensko rešiti. V novomeškem okraju je razmeroma največ takih posestnikov, ki imajo nad 10 hektarjev obdelovalne zemelje. Zelo močne okužbe so bile v dolini Mirne, Temenice, v predelu Sentjernej, kakor tudi v Suhu Krajini. Letos moramo računati na to, da bodo okužbe spet zelo močne in številne.

Ta ugotovitev postavlja v letosnjem letu pred občinske ljudske odbore in splošne kmetijske zadruge odgovorno naloge pri zatrjanju. Vsi občinski ljudski odbori morajo imeti dobro vodstvo, ki bo organiziralo množične pregledi in zlasti skrbelo za zatrjanje s pomočjo kemijskih sredstev.

Z dosedanjim delom so že ne pokazale, da se zavedajo svoje vlogi v ustvarjanju temeljev lepšega življenja. Zato ne davimo, da bodo tudi sedanje načrte uresničene, in jim pri njihovem prizadevanju želimo zmerno uspeha.

VREMENSKA NAPOVED

Od 28. maja do 4. junija bo predvidoma slab vreme konec tedna. Prihoden teden bo po predhodu krajevih neviht nastopilo, lepo vreme. Sredi teden ponovno krajevne nevihte.

CITAJTE IN SIRITE

»DOLENJSKI LIST«

Tako so na Srbiju gledali tudi vsi slovenski klerikalni šefi od škofa Jegliča in Šusteršča do Natlačena in Korošča. Dne 5. julija 1914 je klerikalna stranka priredila v veliki dvorani Uniona v Ljubljani »manifestacije globoke žalosti po ljubljenskem prestolonasledniku Francu Ferdinandu«, kjer je dr. Šusteršič v navzočnosti škofa dr. Jegliča in ob burnem odobravanju klerikalnih fanatikov divjal proti srbskemu narodu. Grozil je, da »bo težka pest slovenskega vojaka, slovenskega fanta razdrobila črepino tistega Srba, v katerem živi požrešna megalomanija.« (»Slovenec«, 6. julija 1914.)

Hkrati je klerikalna stranka organizirala ovadušto jugoslovansko usmerjeni Slovencev. Sredi julija 1914 je vsem svojim zaupnikom razposlala strogo zaupno okrožnico, naj z največjo pozornostjo zasedujejo in nemudoma poročajo o vsakem »pojavu v smislu velesrbstva, odnosno protivavstrijstva«, kdo razširja in kdo je naročnik »slabih« — neklerikalnih časopisov. (Slovenski narod, 1917, št. 276.) Zaradi klerikalnih in nemškutarskih denunciantov je bilo na tisoč svoboldoljubivih Slovencov zaprtih, interniranih in kot politično nezanesljivih poslanih na fronto, 469 oseb pa je bilo v prvih 14 mesecih ustreljenih ali obešenih.

Ob avstrijskem napadu na Srbijo je »Slovenec« 27. julija 1914 pisal, da »če je kdaj ena vojska bila bila pravična, je vojska proti Srbiji... Ta država mora biti ponižana, to je edina pot do resničnega trajnega miru... ki ga nikdar ne bo, če bi Evropa na sebi trpela banditsko srbsko gnezdo.« Hkrati je objavil zloglasno pesem »Bojni grom: «S kanoni vas pozdravimo vi Srbi, dom hladen

zadružna drevja, je bila materialna podlaga za zelo uspešno opravljeno spomladansko škopljene. Skoraj 5.000 kg porabljenega škopiva kaže, da so se letos tega dela lotili zelo resno. Umeten je predlog, naj bi v bodoče kmetijski zadrugi dala zadružna doma, kjer bodo imeli tudi prostore za domače obrti. V Predgradu so žene zadržane predlagale, da bi pri KZ ustanovili pleterni odsek, vendar upravni odbor tega predloga ni sprejel, čeprav imajo za to strokovno usposobljenega dlečnika in njivo v zadržni domu, ampak domače obrti.

Na osnovi razprav in predlogov vseh delegatov na rednem letnem občnem zboru OZZ Novo mesto z dne 29. IV. 1953 so bili v svrhu utrjevanja zadružne demokracije in uspešnejšega delovanja vseh zadružnih panog sprejeti sledči sklepki. Vsi bodo podnevi zadružne sredstvo, ki jih sami ustvarjajo in s sredstvi, ki jih občni zbori SKZ dodelijo za pospeševanje kmetijstva.

Upravni odbor naj posvetijo vso pozornost njihovemu načeljnjemu razvijanju. Odseki naj vodijo odbori; odseki naj se tudi finančno osamosvojijo s sredstvi, ki jih sami ustvarjajo in s sredstvi, ki jih občni zbori SKZ dodelijo za pospeševanje kmetijstva.

SKZ naj poslujejo direktno z zadružniki in načeljnjimi razvijajo vseh prekupevalcev, mestničarjev in sličnih elementov, katerih interesi se krizajo s socialističnim načinom trgovanja. Poslujejo načeljnjem izključno na svojem teritoriju.

1. Splošne kmetijske zadruge (SKZ) niso same sebi namen, ampak morajo biti eden izmed aktivnih činiteljev v borbi za socializacijo vasi. V ta namen morajo ob sodelovanju z ZKZ in SZDL razvijati razne oblike gospodarjenja, v katere se bo delovni kmet vključeval.

2. Pri vseh zadružnih oblikah mora veljati načelo pravilnosti vključevanja in izstopanja kot osnova za zdravo in uspešno zadružništvo.

3. SKZ morajo težiti za tem, da bodo v svoje upravljanje pridobiti predvsem napredne male in srednje kmete in jih podpirate v borbi proti izkoriscenju načela.

4. Pospeševalni odseki, predvsem živinorejski, poljedelski in vinogradniško-sadarski, predstavljajo že sedaj važen členitelj v delu naših SKZ.

5. SKZ morajo v večji meri razvijati kulturno-prosvetno delo. V to svrhu je tudi potrebno izkorisciti sredstva kulturno-prosvetne skupnosti. Vendar je nujno treba kulturno-prosvetno dejavnost poživeti z našo socialistično stvarnostjo, ne pa razvijati samo ozko strokovnjsko prakticistično ali kulturniško smer.

6. Za napredek in preobrazbo kmetijstva so potrebeni krediti, ki jih bo družba dajala tja, kjer

Vsem zadružnikom novomeškega okraja!

Na osnovi razprav in predlogov vseh delegatov na rednem letnem občnem zboru OZZ Novo mesto z dne 29. IV. 1953 so bili v svrhu utrjevanja zadružne demokracije in uspešnejšega delovanja vseh zadružnih panog sprejeti sledči sklepki. Vsi bodo podnevi zadružne sredstvo, ki jih sami ustvarjajo in s sredstvi, ki jih občni zbori SKZ dodelijo za pospeševanje kmetijstva.

SKZ naj poslujejo direktno z zadružniki in načeljnjimi razvijajo vseh prekupevalcev, mestničarjev in sličnih elementov, katerih interesi se krizajo s socialističnim načinom trgovanja. Poslujejo načeljnjem izključno na svojem teritoriju.

1. Splošne kmetijske zadruge (SKZ) niso same sebi namen, ampak morajo biti eden izmed aktivnih činiteljev v borbi za socializacijo vasi. V ta namen morajo ob sodelovanju z ZKZ in SZDL razvijati razne oblike gospodarjenja, v katere se bo delovni kmet vključeval.

2. Pri vseh zadružnih oblikah mora veljati načelo pravilnosti vključevanja in izstopanja kot osnova za zdravo in uspešno zadružništvo.

3. SKZ morajo v večji meri razvijati kulturno-prosvetno delo. V to svrhu je tudi potrebno izkorisciti sredstva kulturno-prosvetne skupnosti. Vendar je nujno treba kulturno-prosvetno dejavnost poživeti z našo socialistično stvarnostjo, ne pa razvijati samo ozko strokovnjsko prakticistično ali kulturniško smer.

4. Za napredek in preobrazbo kmetijstva so potrebeni krediti, ki jih bo družba dajala tja, kjer

5. SKZ morajo v večji meri razvijati kulturno-prosvetno delo. V to svrhu je tudi potrebno izkorisciti sredstva kulturno-prosvetne skupnosti. Vendar je nujno treba kulturno-prosvetno dejavnost poživeti z našo socialistično stvarnostjo, ne pa razvijati samo ozko strokovnjsko prakticistično ali kulturniško smer.

6. Za napredek in preobrazbo kmetijstva so potrebeni krediti, ki jih bo družba dajala tja, kjer

7. SKZ morajo v večji meri razvijati kulturno-prosvetno delo. V to svrhu je tudi potrebno izkorisciti sredstva kulturno

